

Tupakoitsijan tuska

Olin päässyt työurani huipulle. Tutkimustuloksista kirjoittamani julkaisu oli hyväksytty maailmanlaajuisen konferenssin ohjelmaan, ja se ilmestyisi myös myöhemmin painettavassa hienossa kirjassa. Mutta ensin esitelmä täytyi esittää suullisesti.

Istun suuren kokoussalin ensimmäisellä rivillä, johon puheenjohtaja on minut ja muut esitelmöitsijät ohjannut. Esitelmässä näytettävät diat on jo ladattu nykyaikaiseen projektoriin – toivottavasti oikein päin. Siihen aikaan ei power pointteja ollut. Kalvoja olisi voinut myös käyttää. Odottelen hermostuneena.

Salissa leijuu sakea savu. Lähes joka toinen polttaa tupakkaa tai sikaria. Tuuletus toimii jotenkuten. Ovet pidetään kiinni, etteivät asiattomat pääse salakuuntelemaan. Diaheittimen valokeilassa tiivistyvä savu luo kauhuelokuvan tunnelmaa. Itse en tietenkään polta, vaikka sellaista siihen aikaan vähän harrastelinkin.

Näin siis Amerikoissa vielä 80-luvun puolivälissä. Suomessa vastaavissa paikoissa ei silloin enää saanut tupakoida, vaikkei kielto perustunutkaan mihinkään lakiin. Ensimmäiset lailliset kiellot tulivat tosin jo vuonna 1977, mutta ne koskivat vain kulkuneuvoja sekä päiväkotien ja koulujen sisätiloja.

Tenteissäkin poltettiin vielä 60-luvulla. Erään pilipaliaineen professori osoitti johdonmukaista kaukonäköisyyttä. Tenti kesti kaksi tuntia. Hän määräsi, että ensimmäisen tunnin aikana ei saa tupakoida mutta toisen aikana saa. Ne, jotka eivät siedä tupakkaa, ovat ehtineet tunnissa vastaamaan oleellisen. Ne taas, jotka eivät pysty keskittymään ilman nikotiinia, ehtivät toisen tunnin aikana kirjoittaa vielä tärkeimmän.

Vielä 70- ja 80-luvuilla kokoukset olivat yhtä tuskaa. Pienissä huoneissa ilma loppui muutenkin. Kokouksiin osallistui aina joku, tavallisesti pomo, joka poltti surutta. Piinan tajusi kunnolla vasta, jos joutui poistumaan hetkeksi ja palasi sitten raikkaammasta ilmasta. Huhhuh, se oli tupakointia se – jokaiselle.

Tein joskus 80-luvun alussa elämäni parhaan sopimuksen. Jos lapset eivät aloittaisi käryttelyä, minä lopettaisin satunnaiset sikarini. No, fiksuina vanhempina päätimme, että sopimus on voimassa aina vuoden kerrallaan, jonka jälkeen jokaisen pitää allekirjoittaa se uudelleen. Hieno sopimus odottaa vielä kansiossa kehystämistä.

Tupakkaa mainostettiin hulppeasti. Suurimpien tapahtumien pääsponsorina komeili aina savukemerkki. Haikujen huuma ja hohto hieman himmeni, kun peräti kolmen Marlboro-miehen kerrottiin kuolleen syöpään. Suomenkin tunnetuimmalle tupakan puffaajalle Raimo Lintuniemelle kävi näin.

Amerikka johti aikoinaan tupakointia. Nyt kärjen miehittävät itäisen Euroopan ihmiset, kreikkalaiset, bulgaarit ja tietysti venäläiset. Naapurissamme poltetaan vielä sairaalassakin.

Onneksi meillä tupakointi on vähitellen saatu lailla kielletyksi lähes jokaisessa paikassa, ulkona ja sisällä, jossa useampi ihminen oleskelee joko pakosta tai vapaaehtoisesti. Nykyään on mukava astua sisään surkeimpaankin saluunaan, koska ilma on raikasta.

Paraikaa kiistellään parveketupakoinnista, jota asuntoyhtiö voi hakea yhtiökokouksen yksimielisellä päätöksellä. Isoissa asuntoyhtiöissä yksimielisyyttä lienee vaikea saada. Kumma kyllä yhtiö voi järjestyssääntöissään kieltää esimerkiksi grillauksen parvekkeella.

Kohta ei saa kärytellä edes bussipysäkillä eikä uimarannalla. Hyvä näin!

pajen.fi